

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Mankovice, okres Nový Jičín

Mankovice 140, 742 35 Odry

Identifikátor školy: 600 138 046 IZO:102232628

Zřizovatel: Obecní úřad Mankovice, 742 35 Mankovice 73

Školský úřad Nový Jičín, Štefanikova 9

Termín konání inspekce: 21. - 22. říjen 1999

Čj.	144 162/99-11128
Signatura	on4bt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika, prvouka, přírodověda a praktické činnosti

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16847/96-2 a podle učebního plánu pro školní rok 1999/2000 je časová dotace pro jednotlivé předměty dodržena. Ve 4. ročníku jsou praktické činnosti, hudební výchova a v 1. pololetí i přírodověda vyučovány v jedné hodině, výtvarná výchova a vlastivěda ve dvou hodinách. Pro jednotlivé předměty mají učitelé zpracovány tematické plány, jejich kvalita je vzhledem k využitelnosti rozdílná. Kontrola plánů prokázala, že ve 3. a 4. ročníku dochází v rámci ročníku k přeskupování učiva, rozšiřování obsahu tematických celků nad rámec standardů a zařazování tematických celků z vyšších ročníků. Je zřejmé, že plány jsou sestaveny v návaznosti na učebnice, nikoliv na dokumenty příslušného vzdělávacího programu. V prvouce a vlastivědě je v odpovídajícím rozsahu zařazeno učivo z oblasti výchovy ke zdraví (zájemcům o tuto oblast nabízí škola možnost navštěvovat zdravotnický kroužek) a dopravní výchovy. Kontinuita výuky přírodovědy a vlastivědy na 5. ročník spádové ZŠ Odry, Komenského není prokazatelně zajištěna.

Výuku zabezpečují 4 pedagogové, z nichž odborně i pedagogicky způsobilí jsou oba třídní učitelé (ředitel má dlouholeté pedagogické zkušenosti s výukou na malotřídní škole, tř. učitelka 3. a 4. ročníku je již ve věku s nárokem na starobní důchod). Dalším členem kolektivu je nekvalifikovaná vychovatelka, která současně učí tělesnou výchovu, hudební výchovu a praktické činnosti v I. třídě. Původním povoláním dětská sestra má 5 let pedagogické praxe, z toho 3 roky na zdejší škole. Zájem o pedagogickou činnost se v hospitované hodině pozitivně projevil způsobem práce i přátelským vztahem k žákům, respektujícím jejich individuální možnosti. Výuka anglického jazyka je zajištěna nekvalifikovanou učitelkou spádové ZŠ Odry, Komenského 6. Prostorové možnosti budovy školy jsou dostačující, jejich využití je účelné. Výuce slouží celkem 5 učeben. V 1. patře budovy jsou 2 kmenové třídy a další učebna, která je využívána pro dělenou výuku, činnost školní družiny a současně slouží jako jídelna. V přízemí je malá tělocvična a nově zařízená učebna pro školní družinu. Světelné a tepelné podmínky lze označit za vyhovující, vhodné zastínění oken žaluziemi umožňuje práci s audiotechnikou. Třídy jsou vybaveny klasickým, již opotřebovaným školním nábytkem, běžnou tabulí, větším množstvím magnetických tabulí a umyvadlem s tekoucí vodou. V jedné třídě je trvale umístěn zpětný projektor, promítací plátno a hudební věž. Tato didaktická technika byla efektivně využita při výuce. Velikost standardně uspořádaných učeben umožňuje učitelům realizovat netradiční formy práce, soustředit zde potřebný výukový materiál a žákům poskytuje dostatečný prostor pro odpočinek a relaxaci. Škola každoročně podle finančních možností aktualizuje řady učebnic a pracovní sešitů. Vzhledem k výuce sloučených ročníků upřednostňuje v matematice pracovní sešity (nakladatelství Prodos). Méně vhodně jsou zvoleny učebnice vlastivědy a přírodovědy, které obsahově málo korespondují s osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Vzorky učebnic a pracovních materiálů z jiných nakladatelství učitelé k dispozici nemají. Škola je jen průměrně vybavena především staršími, až zastaralými typy učebních pomůcek. Přidělené finanční prostředky neumožňují jejich zásadní obměnu. Učitelé mohou využívat zpětný projektor, moderní auditivní techniku, televizor a video. Zásadním nedostatkem je absence kopírky, která usnadňuje přípravu pro individuální a samostatnou práci žáků ve sloučených ročnících. Přestože škola má pouze jeden starší typ počítače, je zaveden kroužek, který se setkává s velkým zájmem žáků. Také rodiče hodnotí v dotaznících tuto aktivitu velmi pozitivně. Pracovní prostředí tříd je s ohledem na matematiku málo podnětné, ostatní metodické a informativní materiály použité na výzdobu (např. pro český jazyk) jsou zastaralé. Výtvarné práce žáků a doplňující tematicky zaměřená výzdoba k stávajícímu ročnímu období působí esteticky. Stavba rozvrhu hodin není z hlediska

psychohygieny optimální. Skutečnost, že výuku anglického jazyka provádí učitelka spádové školy, která zde dvakrát týdně dojíždí, posunuje pro 4. ročník v jednom dni začátek vyučování na 8.50 hod. Z téhož důvodu je v jednom dni (pondělí) vyučován cizí jazyk v dvouhodinovém bloku, a to poslední dvě vyučovací hodiny.

Hospitace se uskutečnily v 5 hodinách a navštívena byla I. třída v matematice, prvouce a praktických činnostech, II. třída v matematice a vlastivědě. Obsah učiva hospitovaných hodin v I. třídě odpovídal osnovám, stanovené výukové cíle byly vhodné a přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Ve II. třídě byl v matematice probírán jiný tematický celek oproti doporučenému v učebních dokumentech vzdělávacího programu a vzhledem k délce časového úseku, který byl tomuto celku již věnován výukový cíl nezohledňoval rozdílnou úroveň znalostí žáků 3. a 4. ročníku. Ve vlastivědě bylo učivo s ohledem na věkové zvláštnosti žáků neúměrně rozšířeno. V I. třídě odpovídala struktura hodin věku žáků i výukovým cílům. Jejich organizace byla zřejmým odrazem pečlivé přípravy a promyšlenosti směrem k obsahu učiva i činnostem žáků. Všechny hodiny měly pracovní charakter s výraznou motivací i aktivizací žáků v průběhu celé vyučovací jednotky, zvolené metody a formy práce vzbuzovaly jejich zájem o výuku. K dosažení stanoveného cíle byla použita řada metodických pomůcek, které žákům zprostředkovávaly vnímání více smysly.

Pestrost úloh situovaných do oblasti přirozených zájmů dětí a řešení přiměřených problémových situací podporovalo zapamatování učiva. Pro utvrzování a ověřování úrovně znalostí probíraného učiva byl vytvořen dostatečný prostor, průběžná kontrola žákovských činností vždy působila motivačně. Důslednou zpětnou vazbou ověřovali učitelé pochopení úkolů, sledována byla častá pomoc a výrazně pozitivní hodnocení. V průběhu sledovaných hodin zaznamenala inspekce efektivní využití pracovních sešitů, připravených tabulí, didaktických pomůcek (číselné osy, číselné řady, kalendáře počasí, obrazových i přírodních materiálů, úryvku textu) a didaktické techniky (zpětného projektoru, auditivní techniky, diaprojektoru). Přirozeně působilo zařazování prvků dramatické výchovy, průběžné pozitivní posilování a odpočinkové a relaxační činnosti. Hodiny ve 3. a 4. ročníku byly jednotvárné, s převažujícím mluveným projevem učitele, frontální samostatnou prací a stereotypním procvičováním učiva. Žáci byli příliš vedeni a neměli dostatečný prostor pro samostatné, aktivní učení. Pozitivním jevem byla častá motivace (pochvalou, oceňováním pokroku ve znalostech) a rozvoj smyslu pro vzájemnou toleranci.

Získávání elementárních poznatků a formování základního vědomí zodpovědnosti probíhalo ve všech hospitovaných hodinách v otevřené a příznivé atmosféře. V rozsahu odpovídajícím možnostem výuky sloučených ročníků byl rozvíjen mluvený projev, pouze v I. třídě byl současně vytvářen i prostor k diskusi. Žáci byli aktivní, ukázněni a prokazovali dobré znalosti. Vzájemná komunikace učitel-žák byla bezprostřední a přirozená.

Pro ročníky, ve kterých inspekce proběhla, nejsou standardizované evaluační nástroje připraveny. Na základě hospitačních zjištění, kontroly žákovských písemností, výsledků pracovních činností a analýzy písemných prověrek lze konstatovat, že žáci mají odpovídající vědomosti a s nimi spjaté dovednosti.

Hodnocení kvality vzdělávání v matematice, prvouce, vlastivědě a praktických činnostech

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá s převahou pozitiv, podmínky výuky jako velmi dobré s výhradami k množství a kvalitě učebních pomůcek, organizace, formy a metody s přihlédnutím ke skutečnosti, že větší část hodin byla vynikajících, jako velmi dobré, motivaci a hodnocení jako velmi dobré, interakci a komunikaci jako velmi

dobrou.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově hodnocena velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Od původního záměru, pokračovat ve sportovních a tělovýchovných aktivitách, ředitel s ohledem na personální podmínky ustoupil. Prioritou v dlouhodobém plánování je posilovat schopnost žáků vnímat estetické hodnoty (estetická výchova) a rozvíjet tvořivost i motorické dovednosti (praktické činnosti). Koncepční záměry se v podobě konkrétních aktivit promítají do celoročního plánu práce, např. dramatický kroužek připravuje příležitostná recitační a pěvecká vystoupení žáků a pravidelně nacvičuje divadelní představení. Žáci se účastní výtvarných a recitačních soutěží, v rámci spolupráce s Kulturním střediskem v Jeseníku a v Odrách se pravidelně setkávají s živou kulturou (koncerty, divadlo, vystoupení umělců). Celoroční plán práce vychází z analýzy výsledků minulého školního roku a vymezuje základní cíle v jednotlivých oblastech práce školy. Měsíční plány jako přehled všech úkolů, které se vztahují k organizaci, zabezpečení provozu školy a výchovně-vzdělávacímu procesu, zpracoval ředitel dodatečně v průběhu inspekce. Úkoly výchovně-vzdělávacího procesu jsou stanoveny konkrétně a výchovně-vzdělávací cíle se ztotožňují s cíli realizovaného vzdělávacího programu. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, integrovaný žák se specifickou poruchou učení má zpracován individuální vzdělávací plán.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy garantuje ředitel a dokumentace upravující organizaci je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Osobní materiály zaměstnanců jsou zabezpečeny před zneužitím, což nelze tvrdit o katalogových listech žáků, které (spolu s přílohami z odborných vyšetření) mají učitelé ve třídách. Organizace vyučování je v souladu s § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991, o základní škole. S ohledem na dojíždějící učitelku ZŠ Odry Komenského 6, která na zdejší škole vyučuje anglický jazyk, je začátek vyučování pro žáky 4. ročníku v pondělí na 8.50 hod. Hlavním zdrojem informací uvnitř školy je neformální komunikace pedagogů před zahájením vyučování. Došlé písemnosti předává ředitel jednotlivým pracovníkům osobně, případně jim jsou k dispozici v ředitelně. Informační systém směrem k rodičům využívá standardní prostředky (žakovské knížky, rodičovské schůzky - 4krát ročně, dny otevřených dveří, výroční zprávu), avšak i zde považuje ředitel za nejdůležitější zdroj aktuálních informací neformální komunikaci učitel-rodič. Na takto získané podněty a připomínky škola bezprostředně reaguje, což se u rodičů setkává s příznivou odezvou (konstatováno na základě vyjádření v dotaznících). Při mimovyučovacích akcích, které škola uskutečňuje v průběhu školního roku (mikulášská a vánoční besídka, kulturní vystoupení u příležitosti Dne matek, vystoupení pro důchodce, aktivity pro žáky ve dnech pracovního volna, zájezd pro rodiče a děti) dochází k upevnování vzájemné důvěry mezi rodiči, žáky a pedagogy a k posilování významu školy v rámci života obce. Ohlas, se kterým se akce setkávají u veřejnosti se projevil kladným hodnocením v dotaznících a lze konstatovat, že škola v tomto směru dosahuje velmi dobrých výsledků.

Výroční zpráva za školní rok 1998/99 je zpracována v souladu s §17 e odst. 2, 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a poskytuje veřejnosti dostatek podkladů k posouzení práce školy. Ředitel úzce spolupracuje se zástupci místní samosprávy a dalšími výchovnými partnery. Jejich připomínky, stejně jako podněty vychovatelky školní družiny, využívá ke zlepšení práce školy.

Organizování, zejména s ohledem na vstřícnou spolupráci s rodiči, je hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Velikosti a vyzrálosti pedagogického kolektivu odpovídá i způsob jeho vedení, který je založen na vzájemné dohodě při zabezpečování plánovaných úkolů. Motivace pracovníků je vzhledem k jejich věku obtížná, což se projevuje zejména v zájmu o další vzdělávání. Kriteria pro stanovení výše osobního platu v písemné podobě stanoveny nejsou, z rozhovoru s jednotlivými pracovníky vyplynulo, že pravidla hodnocení jsou jim známa.

Způsob vedení kolektivu je vzhledem k jeho velikosti a složení vhodný, nejčastěji využívaným motivačním prvkem je finanční ohodnocení pracovníků.

Vedení a motivování má spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrola úkolů v návaznosti na výchovně-vzdělávací činnost je plánována na jednotlivé měsíce. Plán určuje cíl, způsob kontroly, případně hodnotící nástroj. Plnění úkolů ředitel sleduje prostřednictvím denní komunikace a stejně provádí vyhodnocení. Méně funkční se jeví zpětná vazba. Absence pravidelné a účinné kontroly se projevuje ve vedení třídních knih, výkazů a katalogových listů (např. není uvedena zdravotní pojišťovna, výkaz není uzavřen vyškrtáním prázdných rubrik a formální nedostatky se objevují i ve vyplňování. V jedné třídní knize není proveden zápis o seznámení žáků s vnitřním řádem školy). S ohledem na nutnost zabezpečit bezproblémový přechod žáků do 5. ročníku spádové školy je nedostatečně prováděná kontrola metodické spolupráce. Důsledkem jsou nesjednocené tematické plány zajišťující návaznost učiva. Organizace školy a z ní vyplývající počet přesčasových hodin ředitele (5 hodin) neumožňuje v dostatečné míře provádět hospitace. Dva předložené hospitační záznamy analyzují výsledky písemných kontrolních prací v matematice a českém jazyce. Zprostředkované informace o kvalitě učení a vyučovacích výsledcích (např. od rodičů a ředitele spádové školy) nejsou ověřeny a doloženy konkrétním zjištěním.

Vzhledem ke zjištěným nedostatkům je kontrolní činnost hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

V řízení školy převládají pozitiva, která konstatuje i rodičovská veřejnost (vhodně zvolená koncepce a její úspěšná realizace, kvalita a formy pedagogické práce, vstřícná atmosféra). Nutné je upozornit na slabší úroveň kontrolní činnosti. Plánování, organizování, vedení a motivování je hodnoceno jako velmi dobré, kontrola jako průměrná.

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Ve školním roce 1999/2000 je škola organizována jako dvojtřídní se čtyřmi ročníky a navštěvuje ji 41 žáků. V I. třídě je 15 žáků 1. ročníku a 4 žáci 2. ročníku, ve II. třídě je 14 žáků 3. ročníku a 8 žáků 4. ročníku. Průměrná naplněnost je 20,5 žáků na třídu. Žáci pokračují v plnění povinné školní docházky v ZŠ Odry, Komenského 6. Škola zabezpečuje pitný režim a obědy.
- Obsáhlý řád školy (mimo jiné v několika bodech suploval povinnosti rodičů, neuváděl a částečně i omezoval práva žáků) byl v průběhu inspekce přepracován. Bezpečný pohyb žáků po budově v době přestávek musí být zajištěn pedagogickým dozorem, jehož rozpis nebyl v písemné podobě předložen.
- Součástí školy je školní družina, která pracuje druhým rokem. Ranní i odpolední provoz jednoho oddělení navštěvuje celkem 30 dětí, z toho 5 nepravidelně. Družina má v budově školy vlastní učebnu (od letošního školního roku vybavenou novým zařízením), svou činnost může přenášet dle potřeby i do ostatních učeben. Zřízení školní družiny a její práci hodnotili rodiče v dotaznících velmi pozitivně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol vydané ŠÚ Nový Jičín pod čj. 24/34/98-17 s platností od 1. 12. 1999,
- výroční zpráva školy za školní rok 1998/99,
- plán práce školy na školní rok 1999/2000,
- podklady organizace a zabezpečení výuky na školní rok 1999/2000,
- plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 1999/2000,
- záznamy z hospitační činnosti ředitele,
- tematické plány učiva,
- rozhodnutí ředitele školy,
- dokumentace školy podle §14 odst.1 písmeno a- g vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb.,
- řád školy,
- podkladová inspekční dokumentace pro základní školy,
- záznamy z hospitační činnosti.

ZÁVĚR

Pozitiva

- převažující kvalitní učitelé, kteří učí žáky získávat základy vzdělání prostřednictvím vlastních činností, osvojené poznatky je učí aplikovat při řešení učebních i běžných životních situací,
- orientace na osobnost žáka, diferenciací vzdělávacích postupů, motivace a individuální přístup k žákům,
- vhodná a úspěšně realizovaná koncepce uspokojující požadavky žáků i rodičů,
- vstřícnost školy iniciující dobrou spolupráci s výchovnými partnery (rodiči, učitelkami mateřské školy, zástupci zřizovatele).

Negativa

- nedostatečná kontrolní činnost,
- dojíždění učitelky spádové ZŠ Odry, ul. Komenského 6 neumožňuje při stavbě rozvrhu hodin plně respektovat zásady psychohygieny,
- nedostatečná metodická spolupráce učitelky 4. ročníku s metodickými orgány spádové školy,
- částečně nekvalifikovaná výuka výchovných předmětů,
- zastaralé výukové materiály a učební pomůcky,
- scházející kopírka, moderní učební pomůcky a alespoň základní počítačové vybavení.

Doporučení

- s vědomím obtížnosti personálního zabezpečení výuky v dostatečném předstihu kontaktovat školský úřad,
- zvážit možnosti doplnění učebního plánu nepovinnými předměty,
- zapojit se do vzdělávání řídicích pracovníků - oblast školského managementu.
- respektovat právo pracovníků na ochranu osobních dat a nezveřejňovat ve výroční zprávě jméno, příjmení a věk.

Výchovně vzdělávací proces probíhá ve škole podle schválených učebních dokumentů, i když ve 3. a 4. ročníku je obsah tematických celků sledovaných předmětů nad rámec standardů. Vedení školy se řídí platnými právními předpisy.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání v předmětech matematika, prvouka, přírodověda a praktické činnosti, kvality řízení a s přihlédnutím k dalším významným zjištěním, je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Přidělené finanční prostředky jsou podle Zprávy o hospodaření za rok 1998 a na základě dílčích výsledků (k datu 1. září 1999) o čerpání rozpočtu stanoveného školským úřadem využívány efektivně, především k zajištění materiálně technických podmínek výuky.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Věra Dufková

V. Dufková v. r.

V Novém Jičíně dne 9. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. listopadu 1999

Razítko

Igor Kadlčík

Igor Kadlčík v. r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci Nový Jičín, Štefanikova 9, do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nový Jičín	1999-11-23	144 171/99-11128
Zřizovatel Obec Mankovice	1999-11-23	144 172/99-11128
Rada školy není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.